

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на образованието,
младежта и науката

ПРИМЕРЕН ТЕСТ
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
VII КЛАС, ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ,
2009-2010 година

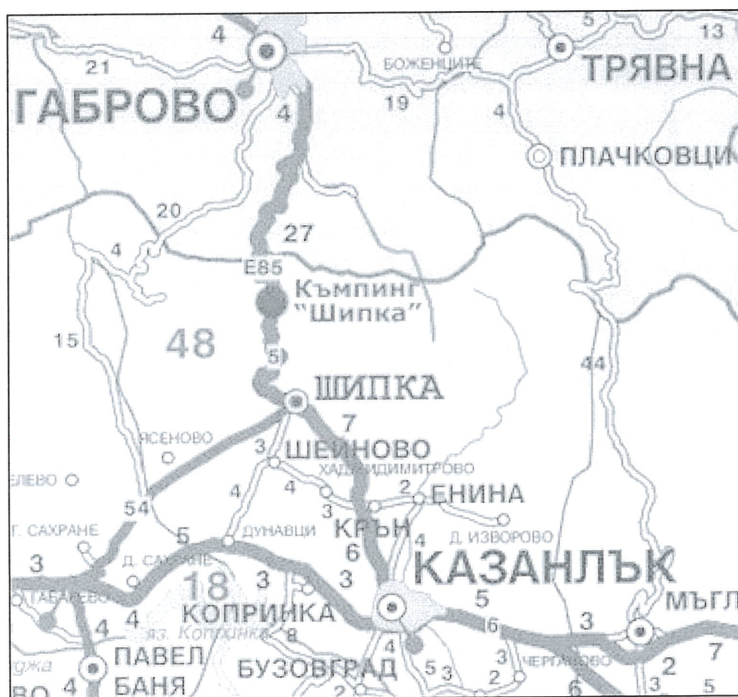
МОДУЛ ЗА НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ

Прочетете текста и разгледайте картата, за да изпълните задачи от 1. до 3. включително.

Къмпинг „Шипка” се намира на 1200 метра надморска височина под самия връх Шипка в Националния парк „Шипка – Бузлуджа”.

През зимата има идеални условия за снежни спортове, а през топлите месеци – за пешеходни преходи. Ски-сезонът започва от средата на месец декември и продължава до началото на месец април. Тук даденостите за зимен планински и екологичен туризъм са изключително добри. Къмпингът разполага и с професионална ски-писта, поради което интересът на туристите към него е още по-голям.

Къмпинг „Шипка” е централна точка в много туристически маршрути. За по-малко от 5 минути с автомобил може да достигнете до паметника „Шипка” (20 минути пеша). В близост се намират: монументът „Бузлуджа”, архитектурно-етнографският комплекс „Етъра” и Соколският манастир. До тях може да се стигне по кратки, живописни туристически маршрути.

1. Кое от твърденията е вярно според текста?

- А) Къмпингът е разположен на площ от 1200 м в Националния парк „Шипка – Бузлуджа”.
- Б) Къмпингът предлага идеални условия само за зимни спортове и за зимен планински туризъм.
- В) От къмпинга до град Казанлък може да се достигне за около 5 минути с автомобил.
- Г) Ски-сезонът в района на къмпинга продължава приблизително четири месеца.

2. Запишете изброените в текста ПЕТ обекта, намиращи се в близост до къмпинг „Шипка”, които НЕ са изобразени на картата.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Каква е основната функция на текста с картата към него?

- А) коментарна
- Б) информативна
- В) експресивна
- Г) развлекателна

4. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Истина е, че който се наеме да иде сега в Русчук, то се вика, отива в устата на ламята...

- А) ще си спечели слава
- Б) постъпва егоистично
- В) ни прави сериозна услуга
- Г) излага се на голяма опасност

5. Коя дума в изречението е употребена неуместно?

Моля, попълнете изцяло посочения формуляр с исканите данни.

.....

6. Изберете най-подходящите думи, с които могат да бъдат запълнени празните места в текста – информация за пътната обстановка в страната, и ги запишете срещу съответната буква:

Пътните А) _____ в страната са предимно сухи, само по високите и усойни места има мокри участъци. Слаб дъжд Б) _____ в Добричка и Смолянска област. Видимостта В) _____ е добра. Забранено е преминаването на товарни автомобили с ремаркета и полуремаркета през прохода „Петрохан” и по пътя Батак – Доспат. Има опасност от Г) _____ камъни и от свлачища по пътя Асеновград – Смолян.

- А) настилки, постилки, шосета
- Б) се изля, тече, превалява
- В) винаги, навсякъде, някога
- Г) падащи, хвърлени, чупещи

7. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка.

„За първи път виждам такива бели къщи с кръгли комини”, казва един от туристите.

.....
.....

8. При коя от двойките думи отношението се различава от отношението в посочената двойка?

ШАПКА – БАРЕТА

- А) пръстен – халка
- Б) панталон – риза
- В) цвете – лилия
- Г) обувки – боти

9. Прочетете откъса от ученически преразказ и го препишете, като отстраните правописните и пунктуационните грешки, както и грешките в членуването.

Един ден на двама моряци им се осмисна късмета и те хванаха две костенурки. Наредих да ги изпекът защото знаех, че месото им щеше да е полезно за болните. Изведнъж към нас се приближиха австралициите, взеха едната костенурка като обясниха че са гладни. Зъповядах да им дадат от нашите сохари които бяха предостатачно.

10. Коя от думите е глагол?

- А) тъмница
- Б) тъмнина
- В) тъмна
- Г) тъмнея

11. Кой от подчертаните глаголи в изречението е от несвършен вид?

Участниците в похода казаха А), че ще изминат Б) пеша пътя от Витоша до Рила, за да привлекат В) вниманието на хората към екологичните проблеми и опасностите, които застрашават Г) природата в планината.

12. В кое наклонение са глаголите в изречението?

Майко, я си почини и ги послушай! („По жътва”, Елин Пелин)

.....

13. Какво показват употребените в текста преизказни глаголни форми?

Сега какво е станало, не бях там, не зная. В къра лягах, в къра ставах. Зная го тъй, както ми го разправи тя. Веднъжка жънали цял ден, вечерта яли, после пели момичетата, смели се. Легнали си. („По жицата”, Йордан Йовков)

- А) Действия, които говорещият лично е наблюдавал.
- Б) Възможни действия, които зависят от някакво условие.
- В) Действия, чието извършване зависи от желанието на говорещия.
- Г) Действия, на които говорещият не е бил очевидец.

14. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено подложно изречение?

- А) Колебая се коя книга да му купя.
- Б) Известно е чия е забравената чанта.
- В) Тя се интересуваше кой ще подари цветята.
- Г) Все още се чудя защо се бави доставката.

15. Кое от изреченията е сложно смесено изречение?

- А) Тая каруца селянинът беше оставил, за да дойде при него.
- Б) Той седна на земята, извади кожена кесия с тютюн и започна да си прави цигара.
- В) Селянинът замълча и пак загледа овцете, без да ги вижда.
- Г) Като чу гласа му, момичето се обърна.

16. Попълнете таблицата, като посочите автора на съответната творба.

№	Художествена творба	Автор
1.	„На прощаване в 1868 г.”	
2.	„До Чикаго и назад”	
3.	„Заточеници”	
4.	„Неразделни”	

17. Кое от следните твърдения е вярното продължение на изречението?

И двете творби – „На прощаване в 1868 г.” и „Немили – недраги”, ...

- А) пресъздават една и съща епоха.
- Б) са създадени преди Освобождението.
- В) принадлежат към един и същи литературен жанр.
- Г) говорят за недостойната забрава на героите.

18. В кой ред правилно са свързани литературна творба и жанр?

- А) „Неразделни” – елегия
- Б) „Заточеници” – балада
- В) „По жицата” – повест
- Г) „Българският език” – ода

19. Каква е функцията на I глава в композицията на повестта „Немили–недраги“?

- А) мото
- Б) експозиция
- В) завръзка
- Г) кулминация

20. Запишете в 2-3 изречения какви са внушенията на израза *лошо време* от разказа „Една българка“.

.....
.....
.....
.....

21. Кое историческо събитие е означено с метонимията *Беласица стара* в лирическия увод на одата „Опълченците на Шипка“?

- А) ослепяването на Самуиловите войници през 1014 година
- Б) падането на България под османско робство през 1396 година
- В) потушаването на Априлското въстание през 1876 година
- Г) победата на опълченците при връх Шипка през 1877 година

22. Какво внушават финалните стихове на одата „Опълченците на Шипка“?

*И днес йоц Балканът, щом буря зафаца,
спомня тоз ден бурен, шуми и препраца
славата му дивна, като някой ек,
от урва на урва и от век на век.*

- А) красотата на родната природа
- Б) безсмъртието на подвига на опълченците
- В) страдалческата участ на народа ни
- Г) тайнствеността на историческото минало

23. Попълнете таблицата, като свържете посочените герои от разказа „Една българка“ с присъщите им нравствени характеристики.

Литературен герой	Нравствени характеристики
	страхливост, безчувственост, егоизъм
	грубост, жестокост
	примирение, робско покорство
	милосърдие, вяра, доброта

- А) баба Илийца
- Б) калугерът Евтимий
- В) хаджи Хасан ага
- Г) ладиярят

24. Кой от посочените художествени образи представя границата между родината и чуждата страна в стихотворението „На прощаване в 1868 г.“?

- А) „тежка чужбина“
- Б) „бащино огнище“
- В) „тиха бяла Дунава“
- Г) „хоро весело“

25. Защо Бай Ганьо *седи на тръни* в салона на Иречек?

- А) чувства се неудобно в чуждия дом
- Б) очаква да продължи разговора с домакинята
- В) страхува се за съдържанието на дисагите си
- Г) не знае езика и му е трудно да общува

ДОПЪЛНИТЕЛЕН МОДУЛ

Създаване на преразказ върху неизучаван художествен текст, като се изпълнява определена дидактическа задача.

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Въпрос №	Отговор	Точки
1.	Г	2
2.	връх Шипка, паметникът „Шипка”, монументът „Бузлуджа”, архитектурно-етнографският комплекс „Етъра”, Соколският манастир	5 точки – за всичките 5 обекта; 4 т. – за 4 обекта; 3 т. – за 3 обекта; 2 т. – за 2 обекта; 1 т. – за 1 обект; 0 т. – за нито един от посочените
3.	Б	1
4.	Г	1
5.	<i>изящно</i>	2
6.	<i>настилки/превалява/навсякъде/падащи</i>	4
7.	<i>Напр. Един от туристите възкликва/се учудва/споделя/,че за първи път вижда такива бели къщи с кръгли комини.</i>	2
8.	Б	1
9.	<i>Един ден на двама моряци им се усмихна късметът и те хванаха две костенурки. Наредих да ги изпекат, защото знаех, че месото им щеше да е полезно за болните. Изведнъж към нас се приближиха австралийците, взеха едната костенурка, като обясниха, че са гладни. Заповядах да им дадат от нашите сухари, които бяха предостатъчно.</i>	13
10.	Г	1
11.	Г	2
12.	<i>повелително наклонение/повелително</i>	3
13.	Г	2
14.	Б	2
15.	В	2
16.	<i>Христо Ботев/ Алеко Константинов/ Пейо Яворов/ Пенчо Славейков</i>	4
17.	А	2

18.	Г	1	
19.	Б	1	
20.	Точки се присъждат при следните ключови думи, употребени в ученическите изречения: <i>робство/робско време; време /страшно/на страх; размирно/ смутно време; време на драматични събития; времето след разбиването на Ботевата чета и след смъртта на Ботев</i>	Общо 5 т.	
21.	А	1	
22.	Б	2	
23.	Литературен герой	Нравствени характеристики	Общо 4 т. – за вярно определяне на четиримата герои; 3 т. – за трима от тях; 2 т. – за двама от тях; 1 т. – за един от тях; 0 т. – за нито един.
	Б	страхливост, безчувственост, егоизъм	
	В	грубост, жестокост	
	Г	примирение, робско покорство	
	А	милосърдие, вяра, доброта	
24.	В	1	
25.	В	1	
		Общ брой точки: 65	